

PROCÉS PARTICIPATIU DEL DECRET D'ORIENTACIÓ

Sessió amb famílies Informe de resultats

Abril de 2023

Índex

1. Presentació	3
2. Metodologia.....	3
3. Síntesi de resultats	4
3.2.1 Aspectes transversals de l'orientació.....	5
3.2.2. Aspectes específics pel que fa a l'orientació personal i social.....	9
3.2.3. Aspectes específics pel que a l'orientació acadèmica	9
4. Valoració de la sessió.....	10
5. Imatges de la sessió	11
6. Participants a la sessió	12

1. Presentació

La Generalitat de Catalunya, a través de la Subdirecció General d'Orientació, Participació i Benestar de l'Alumnat del Departament d'Educació, està impulsant un procés de treball per l'elaboració del Decret d'Orientació Educativa. En aquest marc s'ha posat en marxa un procés de participació ciutadana complementari al procés de Consulta pública prèvia per acabar d'aprofundir en alguns aspectes del futur Decret.

La proposta del nou Decret d'Orientació Educativa inclou l'orientació personal, social, acadèmica i professional, així com totes les funcions transversals del sistema educatiu i de responsabilitat compartida entre els diferents equips educatius que han de contribuir al desenvolupament global de cada persona de manera que pugui construir un projecte personal, acadèmic i professional amb possibilitats raonables d'assoliment.

En el marc d'aquest procés, el passat 18 d'abril va tenir lloc la sessió de treball adreçada a les famílies. A continuació es recullen els resultats de la sessió.

2. Metodologia

La sessió es va estructurar de la següent manera:

- Benvinguda i contextualització de la sessió a càrrec de Roser Cervera, Subdirectora General d'Orientació, Participació i Benestar de l'Alumnat; i Màrius Martínez, professor titular d'Orientació Professional de la UAB
- Presentació i dinàmica d'activació a càrrec d'INDIC
- Primera reflexió: Anàlisi compartida de la situació actual
- Segona reflexió: Propostes de millora
- Cloenda i valoració de la sessió

3. Síntesi de resultats

3.1. L'orientació educativa en una imatge

Una vegada presentada i contextualitzada la sessió es va fer una dinàmica de presentació de les persones participants i es van recollir unes primeres idees sobre com és l'orientació actualment a través de la tria d'una imatge.

Les principals idees recollides pel que fa a com és l'orientació acadèmica actualment es descriuen de la següent manera:

- Com una gran diversitat de qüestions que cal abordar en diversos àmbits i en la qual cal posar ordre.
- Una tasca complexa que cal abordar treballant a partir de la diferència i tenint en compte les particularitats de l'alumnat per trobar les respostes més adients per a cada cas.
- Com una missió a complir que s'encara amb una sensació de solitud tant per part del professorat com de l'alumnat i les famílies.
- També es veu com un mar amb un horitzó sense fi, ja que són moltes qüestions i aspectes que cal abordar i, per tant, amb molta feina a fer.

3.2 . Anàlisi de la situació actual i propostes de millora

Les persones participants van fer una primera anàlisi de la situació actual de l'orientació (personal i social, acadèmica i professional) identificant els aspectes positius i les fortaleeses, així com les mancances i els aspectes que caldria millorar. Una vegada feta aquesta anàlisi es van identificar algunes propostes de millora a tenir en compte en el futur Decret.

3.2.1 Aspectes transversals de l'orientació

En relació amb el marc de l'orientació i el sistema educatiu

- **Existència de consens social sobre la necessitat i la importància de l'orientació.**

Existeix la consciència que actualment no s'està orientant bé i hi ha voluntat de canvi, millora i transformació. Sabem que l'èxit educatiu no passa només per l'accés a la universitat i es percep un gran consens social sobre els avantatges i beneficis de fer una bona orientació. En aquest sentit, l'elaboració del futur decret representa una oportunitat per establir unes bones bases i contribuir a la reducció de l'abandonament escolar prematur.

- **Manca cultura de centre**

Calen cultures de centre que siguin positives i generin entorns segurs i predictibles on l'alumnat sàpiga què s'espera d'ells. La manca d'estabilitat dels i les professionals i les constants rotacions dificulten que es pugui crear aquesta cultura de centre tan necessària per abordar l'orientació amb una mirada de responsabilitat compartida. També manquen recursos per acollir els professionals i que els ajudin a adaptar-se a la cultura del centre.

- **L'orientació com un procés continu**

L'orientació actualment és discontinua. En el millor dels casos es fa al final de cada etapa educativa, però caldria fer-la des de l'inici de l'escolarització i al llarg de tota la vida. En aquest sentit, el futur decret és una oportunitat de millora per abordar l'orientació com un procés al llarg de la vida, de formació i orientació permanent.

- **Societat molt canviant**

La societat és molt canviant, i els canvis es produeixen de manera molt ràpida. Per aquest motiu és molt important que el futur decret incorpori mecanismes de flexibilitat que evitin que la norma quedi obsoleta en poc temps. L'excés de protocols i la burocratització dificulten aquest treball d'adaptació.

- **Necessitat de treballar en xarxa**

Es valora de manera positiva que es posi la mirada més enllà de l'àmbit professional (social, benestar, personal), però per fer-ho és necessari que el procés orientador impliqui tothom i s'assumeixi com una responsabilitat compartida de tota la comunitat.

Propostes

- ▶ **Promoure la cultura de l'orientació en el sistema educatiu**

El decret hauria de servir per promoure la cultura de l'orientació al conjunt del sistema educatiu. Això implica impulsar l'orientació en tot el procés educatiu i fer-ho de manera adaptada a totes les edats (des de P3 fins a la universitat), capacitats i diversitats. També implica establir models curriculars competencials i orientadors per a l'alumnat.

- ▶ **Incloure la inclusió, la perspectiva de gènere i la interseccionalitat en l'orientació acadèmica.**

El decret és un oportunitat per al reconeixement de la diversitat i assentar les bases perquè tothom tingui les mateixes oportunitats. Cal promoure una funció orientadora inclusiva i tenir en compte totes les diversitats i la igualtat d'oportunitats (equitat)

- ▶ **Concretar el temps i els recursos que cal destinar als tres tipus d'orientació**

Més enllà de fixar un paradigma conceptual, caldria que el decret concretés i fixés la necessitat de repartir i equilibrar els esforços i temps destinats als tres tipus d'orientació (personal, acadèmica i professional). Totes han de tenir el mateix pes, i si no es concreta hi ha el risc de centrar-se únicament en l'orientació acadèmica.

- ▶ **Establir mecanismes de seguiment i avaluació de la implementació del decret.**

El decret hauria de preveure i definir quins seran els mecanismes de seguiment i avaluació que es faran servir per mesurar el desplegament i l'impacte que té el decret. Cal establir fites, indicadors i eines per a l'avaluació.

En relació amb els recursos i l'organització

- **Necessitat de recursos**

El futur decret hauria d'anar acompanyat de nous recursos, tant personals com materials, per poder orientar l'alumnat. Sense recursos existeix el risc que quedi tot en paraules i bones intencions.

- **El paper de les tecnologies**

Les noves tecnologies i les xarxes socials ofereixen oportunitats d'orientació que caldria aprofitar.

Propostes

- ▶ **Incloure més professionals i perfils multidisciplinaris als centres amb capacitat per orientar**

Cal incorporar més recursos humans als centres, amb perfils diversos i amb capacitat per orientar i definir clarament les seves competències.

- ▶ **Incloure memòria econòmica en el decret**

El decret hauria d'anar acompanyat d'una memòria econòmica que concreti els recursos que es posen a la disposició del seu desplegament efectiu.

- ▶ **Incorporar referències al paper que poden tenir les noves tecnologies i les xarxes socials en l'orientació educativa.**

En relació amb els professionals

- **Manca d'interès de part del professorat**

Es percep que manca interès i formació per fer aquesta tasca d'acompanyament i orientació en una part dels i les professionals. S'assenyala que els mecanismes per filtrar i seleccionar el professorat no sempre garanteixen la qualitat. Ens trobem amb dificultats per tenir el perfil del professorat adequat i alguns professionals no tenen ni les aptituds ni les actituds necessàries per dur a terme aquesta tasca.

- **Manca de capacitació i formació**

Manquen eines i formació que capacitin els professionals per fer aquesta tasca orientadora. Actualment no s'exigeix ni formació ni experiència, i els manquen eines també per saber com treballar amb les famílies. La manca d'aquesta funció tutorial efectiva contribueix també a l'abandonament escolar.

Propostes

- ▶ **Promoure accions de formació contínua i específica en competències per orientar**

En relació amb altres agents

- **Manca de cultura d'orientació familiar**

El treball amb les famílies és molt important, i no existeix una cultura d'orientació i treball amb les famílies. El decret hauria de fer-hi referència i que aquest acompanyament es fes amb perspectiva inclusiva, intercultural, etc.

Propostes

- ▶ **Reconèixer i concretar en el decret el paper cabdal que tenen les famílies i definir clarament com i quan han d'intervenir.**

- ▶ **Preveure i generar espais d'acollida per a les famílies**

Per implicar les famílies en el procés d'orientació, suport i acompanyament cal facilitar la seva entrada als centres i preveure espais d'acollida.

- ▶ **Coordinació entre tots els actors implicats, incloses les famílies**

Cal generar espais de coordinació entre tots els agents implicats, incloent-hi les famílies, i promoure el treball en xarxa.

- ▶ **Habilitar un canal de comunicació directe per tal que les famílies o l'alumnat puguin demanar informació o suport**

Es podria habilitar un telèfon o espai d'atenció per a l'alumnat i les famílies.

En relació amb l'alumnat

- **Vincle de l'alumnat amb el seu procés educatiu**

El decret representa una oportunitat per potenciar el vincle dels i les alumnes amb el seu propi procés educatiu. És molt important que cada persona trobi el seu lloc a la societat i evitar el sentiment de frustració.

- **Criteris de promoció poc clars per a l'alumnat amb NEE**

No existeixen uns criteris clars pel que fa al treball i orientació de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Propostes

- ▶ **Facilitar recursos d'acompanyament per als i les alumnes amb NESE a la postobligatòria.**

A l'educació postobligatòria no hi ha suport de l'EAP i caldria poder acompanyar l'alumnat amb necessitats educatives especials.

3.2.2. Aspectes específics pel que fa a l'orientació personal i social

- **Manca d'orientació personal**

Actualment no es fa orientació personal. Tan sols s'aborden aquest tipus de situacions quan hi ha conflictes per mirar de gestionar-los, però mai des d'una mirada positiva.

3.2.3. Aspectes específics pel que a l'orientació acadèmica

- **No s'atorga el mateix valor a tota l'oferta educativa**

Existeix un tracte diferenciat als diferents itineraris formatius. No s'atorga el mateix valor a uns itineraris que a uns altres. Per exemple, en les places de CFGS es destina el 60 % de les places a alumnat que prové de batxillerat i el 40 % restant als que venen de CFGM. Aquest tracte diferenciat trasllada el missatge que no tota l'oferta té la mateixa consideració ni la mateixa importància.

- **Necessitat de sensibilització i formació sobre l'FP i els PFI**

Continuen existint molts prejudicis familiars i socials entorn l'oferta de formació professional o PFI. Cal treballar amb els centres aquest estereotips i prejudicis i centrar el treball en les capacitats sense judicis previs.

4. Valoració de la sessió

Les persones participants, en finalitzar la sessió, van poder valorar diversos aspectes de la trobada.

5. Imatges de la sessió

